



Європейські газові ринки

Випуск №42

15 - 21 жовтня 2018 р.

Вжито таких скорочень:

ВТП – віртуальний торговельний пункт
CEGH - Центральноєвропейський газовий хаб (Баумгартен)
ГТО – газотранспортний оператор
ГТС – газотранспортна система
ЄЦБ – Європейський центральний банк
МЕА – Міжнародне енергетичне агентство (Париж, Франція)
СПГ – скраплений природний газ
ПСГ – підземні сховища газу
ТКМ - тисяча кубічних метрів
ЦСЕ – Центральна і Східна Європа

Якщо окремо не зазначено інакше, під кубічними метрами розуміються стандартні кубічні метри, об'єм яких вимірюється при температурі 20°C та тиску 101,325 кПа. При перетвореннях енергетичних одиниць на об'ємні, згідно з наявною в НГБІ методикою, середнє значення вищої теплоти згоряння російського експортного газу в Центральній Європі, за даними операторів транскордонних пунктів у регіоні ЦСЕ. Для пари євро/дол. США використовується щоденний курс ЄЦБ. Для країн, які не входять до Єврозони, - обмінні курси, що встановлюють їхні центральні банки. Тижневі та місячні показники розраховуються на підставі щоденних величин. Наведені спотові ціни являють собою ціни з поставкою наступного дня, усереднені та середньозважені по об'ємах наприкінці торговельного дня. З метою підвищення наочності при порівнянні цін, починаючи з цього бюлетеня, ціни, які наводяться для британського NBP, будуть приведені до теплотворності російського газу. Реальна середня теплотворність британського газу вище російського експортного, і ціни відповідно децю вищі.

Зміст

Підсумки

1. Ключові показники і процеси

1.1 Тижневі показники

1.1.1 Об'єми торгівлі

1.2 Процеси

2. Спотові ціни

2.1 Наступної доби

2.2 Спреди NCG-CEGH, Gaspool – польський хаб

2.3 Румунський спотовий хаб

2.4 Протягом доби

3. Ф'ючерси

4. Найважливіші хаби

4.1 NCG

4.2 CEGH

4.3 Польський хаб

5. Статистичний звіт МЕА: газова галузь за підсумками липня 2018 р.

5.1 Баланси газу

5.2 Імпорт і експорт

5.3 Хто, скільки експортував та скільки отримував

5.4 Підсумки

6. Нафта, нафтопродукти і вугілля

7. Економічні фактори.

7.1 Курс валют

7.2 МВФ: жовтневий економічний прогноз; Україна - найбідніша в Європі до 2023 р.

8. Нафтогаз

8.1 Чинний «Прейскурант «Нафтогаз України» на природний газ з 1 жовтня 2018 року, продаж/постачання Компанією якого не підпадає під дію Положення про покладення спеціальних обов'язків на суб'єктів ринку природного газу для забезпечення загальносуспільних інтересів у процесі функціонування ринку природного газу, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 22.03.17 №187 (зі змінами та доповненнями)»

8.1.1 Аналіз

8.2 «Нафтогаз трейдинг»

8.2.1 Умови поставки

8.2.2 Ціни перших торгів

9. Важливі події

9.1 «Газпром» розпочав на СПБМТСБ торги ф'ючерсами СВГ

Припинення «Газпромом» добових газових контрактів на СПБМТСБ

9.2 Плоди диверсифікації: американський СПГ стає для Польщі дешевше російського газу

9.2.1 Диверсифікація

9.2.2 СПГ: \$268 регазифікований в Свіноуйсьце

9.2.3 Поставки Україні

9.2.4 Позов проти Єврокомісії

10. Інформація ТБ "Українська енергетична біржа"

СКОРОЧЕНІ ПІДСУМКИ

Обсяги торгів. За підсумками тижня, сумарні об'єми торгів спотом на досліджуваних хабах зросли на 4% (+5% на попередньому тижні). Тижневі об'єми торгів спотом на NCG зросли на 20%, в Баумгартені – на 39%, внаслідок

чого CEGH просунувся на 4 позицію в ЄС. У Польщі тижневі обсяги торгів ф'ючерсними контрактами становили 435 млн. куб. м (421 млн. куб. м). 18 жовтня Норвегія різко знизила обсяги експортного газопотоку, що сприяло підвищенню оптових цін на газ наприкінці тижня.

Спотові ціни. Процес здешевлення різко уповільнився. Середні тижневі спотові ціни сформувалися на рівні попереднього тижня.

Поставки наступної доби незначно подешевшали. Середня тижнева ціна по досліджуваних хабах понизилася на \$1, або на 0,3% (-4,4% - попередній тиждень).

Спреди спотових цін. Спред Польща-Gaspool залишається порівняно вузьким. Водночас, ціни у Польщі повернулися до високого рівня волатильності.

Ф'ючерси за підсумками тижня подешевшали на 0,6...1%. Наприкінці тижня денні ціни різко зростали, але приросту виявилось недостатньо, щоб змінити тижневий тренд.

NCG. Відбулося дуже помірковане здешевлення всіх ф'ючерсних цін на газ за підсумками тижня. Середня тижнева ціна ф'ючерсних контрактів NCG понизилася на 0,9% (-3,4% на попередньому тижні).

CEGH. Середні тижневі ціни ф'ючерсів понизилися, але незначно. Середня тижнева ціна ф'ючерсних контрактів понизилася на 0,9% (-3,3% на попередньому тижні).

Польський хаб. За підсумками звітного тижня оптові ціни на природний газ у Польщі чітко понизилися, за винятком спотових. Середня тижнева ціна ф'ючерсних контрактів (без тижневих), порівняно з попереднім тижнем, понизилася на 1,1% (-2,5% на попередньому тижні). Середня тижнева ціна поставок наступної доби підвищилася на \$3, або на 0,9% (-4,7% на попередньому тижні). Сумарний тижневий обсяг спотових торгів (наступної доби та протягом доби) склав 27 млн. куб. м.

МЕА. Жовтневий випуск газової доповіді МЕА містить деякі висновки (динаміка видобування в ЄС та обсяги російського експорту до ЄС), які є діаметрально протилежними інформації більшості інших професійних джерел. Водночас, як і слід було очікувати, «газовим героєм» Європи знову стала Німеччина.

Сумарний видобуток природного газу промислово розвиненими країнами світу зріс на 8,1% у липні 2018 р., порівняно з липнем 2017 р. Приріст забезпечили здебільшого США, де видобуток підвищився на 11,6%. У Європі видобуток також зріс, завдяки відновленню видобування в Нідерландах на 31% відносно липня 2017 р.

Сумарний імпорт країн ОЕСР (ввезення, тобто включаючи транзит) понизився в липні 2018 р. на 2,9%, порівняно з липнем 2017 р. Імпорт упав найбільше в Європі - на 2,0%. **Падіння імпорту в ЄС було викликано пониженням газопотоку з РФ, який у липні 2018 р. скоротився на 17%, порівняно з липнем 2017 р.**

Сумарне споживання природного газу країнами ОЕСР збільшилося в липні на 1,2%, порівняно з липнем минулого року. **Водночас, у Європі споживання впало на 7,2%, найбільше - в Німеччині (-22,4%).**

Німеччина є безальтернативним лідером ЄС по імпорту та споживанню природного газу. Газовий ринок Великобританії лише незначно поступається Німеччині, але Великобританія імпортує газу значно менше рівня споживання, тоді як Німеччина імпортує майже вдвічі більше газу, ніж рівень споживання;

Статистика МЕА щодо експорту природного газу свідчить про невпинне перетворення Німеччини на найбільшого експортера природного газу ЄС. Німеччина за підсумками 7 місяців 2018 р. поступилася за обсягами експорту лише Норвегії. Експорт Німеччини зростав пропорційно приросту імпорту. Очевидно, практично цілий експорт Німеччини становить собою реекспорт.

За показником чистого імпорту, тобто ввезених обсягів за мінусом вивезених з країни, Німеччина також знаходиться на першому місці в Європі. На другому місці в Європі розташувалася Італія (42 млрд. куб. м за 7 місяців 2018 р.), на третьому - Туреччина (30 млрд. куб. м), на четвертому – Великобританія (25 млрд. куб. м). Серед країн ЦСЄ лідером є Польща.

Нафта, вугілля. Нафта та нафтопродукти дешевшали протягом більшості тижня, а вугілля дорожчало, але середня тижнева ціна всіх зазначених паливних енергоносіїв понизилася.

Курс валют. Курс євро та гривні відносно американського долара підвищувався в першій половині тижня, після чого падав. За підсумками тижня євро не змінило курсу відносно дол. США, формально зміцнилося на 0,2% (-0,3%). Українська валюта, за підсумками тижня, зміцнилася проти дол. США на 0,4% (+0,7%).

МВФ. На цьому тижні МВФ оприлюднив жовтневий випуск «Світового економічного прогнозу». Україна – найбідніша країна в Європі. Більш того, згідно з прогнозом, і **через 5 років Україна залишиться найбіднішою в Європі.**

Нафтогаз. 19 жовтня НАК «Нафтогаз України» поінформував, що продаватиме газ лише за довгостроковими контрактами, які було укладено до 1 жовтня 2018 року, та будуть діяти до 31 грудня 2018 року. З жовтня поточного року у зв'язку із запровадженням нової моделі реалізації газу продаж газу промисловим підприємствам здійснюється через ТОВ «Газопостачальна компанія «Нафтогаз Трейдинг». Формування ціни передбачає можливість зміни вартості газу декілька разів на день **у відповідності до зміни ціни на європейському ринку та коливань курсу гривні.**

За підсумками торгів 10-19 жовтня, кінцеві ціни (з ПДВ) варіювалися в діапазоні **11900-12350 грн./ткм** та були помітно дешевше цін жовтневого преїскуранта «Нафтогаз України». При цьому, кінцеві ціни були, як правило, на рівні найнижчих цін пропозиції купівлі або більш наближеними до найнижчих цін, а не максимальних. *Конкретні ціни публікуються лише у передплатному виданні.*

ТОВ «Нафтогазбудінформатика»